

2024

JEDOVNICKÝ ZPRAVODAJ

KVĚTEN/ČERVEN

Z redakce	2	Rozhovor.....	21
Z radnice	2	Duchovní sloupek	23
Společenská kronika.....	4	Historie.....	24
Kultura	5	Napsali jste nám.....	25
Z našich škol.....	6	Různé.....	26
Děti a mládež.....	16	Inzerce a pozvánky.....	27
Sport.....	18		

Z redakce

Vážení spoluobčané, milí čtenáři, děkujeme všem, kteří nám pomáháte tvořit obsah zpravodaje. Pokud máte jakýkoli nápad, komentář či zprávu, neváhejte a pošlete nám je. Kontaktujte nás na redakčním mailu a spolupracujte s námi.

Toto číslo vychází z provozních důvodů 7. 6. 2024, časový posun nám ale umožnil zařadit některé aktuální zprávy a fotografie.

*Redakce Jedovnického zpravodaje
zpravodaj@jedovnice.cz*

Z radnice

Úvodem od starostky

Vážení spoluobčané, dovolte mi krátkou rekapitulaci akcí, které proběhly od posledního vydání Zpravodaje. Byla provedena sanace havarijního stavu stěny zatrubněné části Kotvrdovického potoka v rohu asfaltového parkoviště u rybníka.

Došlo k drobným klempířským opravám na obecních budovách, a to v Chaloupkách, na levé části budovy č.p. 44 i na střeše základní školy. Byl vymalován sál v Chaloupkách, do kuchyněk v Chaloupkách a v kulturním domě byly zakoupeny nové myčky na nádobí.

JEDOVNICKÝ ZPRAVODAJ KVĚTEN / ČERVEN 2024, číslo 3, ročník XXXIV.

Vychází 7. 6. 2024. Vydává městys Jedovnice, adresa: Havlíčkovo nám. č. 71, 679 06 Jedovnice.

Vychází jako dvouměsíčník. Distribuuje se zdarma do všech domácností a škol v Jedovnicích.

Registrační číslo MK ČR E 11383. Sazba Ing. Petr Slaviček. Tiskne Tiskárna A.M.G.

Redakce: doc. Mgr. Katarína Petrovičová, Ph.D.; Mgr. Soňa Plchová; Mgr. et Mgr. Hana Šperková.

Kontaktní místo redakce: Knihovna Jedovnice, Havlíčkovo náměstí 311,

tel. +420 723 205 622 (knihovnice Michaela Doleželová). Redakční e-mail: zpravodaj@jedovnice.cz.

Na titulní straně: Slavnostní průvod – slet sokolské župy Krále Jiřího (18. 5. 2024

v Jedovnicích), foto TJ Sokol Svitávka. Zadní strana obálky: Festival základních uměleckých škol okresu Blansko (25. 5. 2024 v Jedovnicích), foto ZUŠ F. B. Ševčíka Jedovnice.

Redakce má právo v případě potřeby příspěvky krátit a redakčně upravit. Za věcnou správnost materiálů zveřejněných ve zpravodaji odpovídají autoři. Poplatek za inzerci v současnosti přijímá paní Hana Hrušková, referentka majetku ÚM Jedovnice, Havlíčkovo nám. č. 71, 679 06 Jedovnice, tel. 516 528 214, e-mail: majetek@jedovnice.cz
Ceník inzerce: plošná inzerce – 1200 Kč celostránková, 600 Kč polovina stránky, 400 Kč třetina stránky, 300 Kč čtvrtina stránky; řádková inzerce – 70 Kč za 1. řádek, za každý další +30 Kč. Kompletní ceník a pravidla pro vydávání Jedovnického zpravodaje a také archiv starších čísel najdete na www.jedovnice.cz v sekci Informační média.

Uzávěrka příštího čísla (ČERVENEC / SRPEN 2024) bude v úterý 23. 7. v 15.00.

V březnu byly provedeny terénní úpravy při vjezdu do části Kombut.

Průběžně se pokračuje v kabelizaci vedení nízkého napětí a ukládání chrániček pro veřejné osvětlení v Habeši. Do země jsou kabely uloženy na Havlíčkově náměstí a v ulicích Jiráskově, Kostelní a Za Kostelem.

Postupně se provádí předláždění a přepojování jednotlivých rodinných domů.

Kabelizace v Habeši bude dle projektu ukončena u trafostanice na křižovatce ulic Podhájí a Habeš. Pokračování po ulici Podhájí a Záměstí nemá v blízkém časovém horizontu společnost EG.D ve svém investičním plánu.

V Absolonově ulici v Chaloupkách pokračuje oprava místní komunikace, byly uloženy chráničky pro vedení sítě nízkého napětí a veřejného osvětlení. Vlastní kabelizaci včetně odstranění čtyř sloupů má společnost EG.D bohužel naplánovanou až na rok 2028.

Na konci května budou zahájeny v ulici K Propadání výkopové práce související s výměnou kanalizačního napojení na pozemcích městyse, dojde i k výměně vodovodního řádu. Práce budou následně pokračovat i ve Wanklově ulici. Tato akce by měla být dokončena během prázdnin.

V průběhu prázdnin by mělo rovněž dojít v ulici K Propadání i k přeložce optického kabelu Cetin.

Navazovat by měla oprava komunikace a chodníků na ulici K Propadání.

Oprava komunikace ve Wanklově ulici a zbývajících účelových komunikací je plánována na rok 2025.

O předpokládaném postupu prací budou obyvatelé v předstihu informováni prostřednictvím webových stránek, Facebooku a Textžurnálu.

Na období prázdnin je také naplánováno rozšíření zpevněných ploch u smuteční obřadní síně a před farní stodolou.

Na konci dubna bylo ukončeno hlasování o návrzích občanů, které by měly být realizovány z letošního participativního rozpočtu. Nejvíce hlasů obdržel návrh na obnovu hracích prvků na dětském hřišti za kulturním domem.

Základní škola se dlouhodobě potýká s nedostatkem odborných učeben pro výuku přírodních věd, informatiky a jazyků. Z tohoto důvodu bylo zadáno vypracování studie, která navrhla vybudování přístavby k základní škole. Mimo učeben jsou v přístavbě navrženy i šatny a na střeše venkovní pobytová plocha. Je zde rovněž umístěn výtah, který by měl zajistit bezbariérovost jak nové přístavby, tak i stávající budovy základní školy. Na základě rozhodnutí zastupitelů bude zpracován i další stupeň projektové dokumentace tak, aby bylo možné požádat o dotaci, budou-li vypsány vhodné dotační tituly.

V nadcházejících týdnech bude v případě příznivého počasí pokračovat oprava výtluků na místních komunikacích a průběžně bude prováděna údržba zelených ploch a udržování pořádku.

Ráda bych na tomto místě poděkovala všem pracovníkům zeleně, kteří svojí každodenní prací přispívají k tomu, aby Jedovnice byly příjemným místem jak pro obyvatele, tak i návštěvníky.

Velký dík náleží také všem občanům, kteří se aktivně podílejí na zvelebování Jedovnic a jeho blízkého okolí.

Ing. Irena Žižková, starostka

Informace o usneseních rady a zastupitelstva

Vzhledem k výsledkům únorové ankety a následnému souhlasnému stanovisku zastupitelstva již v Jedovnickém zpravodaji nebudou otiskovány anonymizované výpisy z usnesení Rady a Zastupitelstva městyse Jedovnice. Tyto výpisy můžete najít na webových stránkách

obce www.jedovnice.cz, případně na elektronické úřední desce na budově radnice. Na webu obce lze v oddílu **MĚSTYS** v rubrice **Zastupitelstvo a rada** najít vedle těchto výpisů z usnesení také celé anonymizované zápisy ze zasedání zastupitelstva.

Nová on-line služba – Podněty a závady

Městys Jedovnice přináší občanům jednoduchý způsob, jak hlásit závady, podněty či dotazy na obec. Na webových stránkách městyse najdete novou službu „Podněty a závady“, s jejíž pomocí můžete rychle a snadno nahlašovat problémy.

Po přihlášení nejprve pomocí ikony „Nahlásit podnět“ popíšete, co Vás trápí, a poté, pokud potřebujete problém lokalizovat, můžete připojit i fotografii a přesně určit polohu místa. Výhodou je, že nemusíte složitě hledat příslušný kontakt, pouze vyberete z nabídky typ závady a podnět můžete nahlásit.

Tato funkce je dostupná také v aplikaci pro chytré telefony – ÚŘADvMOBILU / Hlášení

rozhlasu. Pomocí této aplikace si taktéž můžete nastavit odběr aktualit, takže Vám nic neunikne!

Abyste mohli služby plně využívat, je potřeba se nejprve zaregistrovat k odběru informací (rozkliknutím ikony zvonečku v pravém horním rohu obecní stránky a vyplněním přihlášky). Druhá možnost je přihlásit se bez registrace pomocí účtu na Facebooku nebo Google, pokud ho máte.

Pokud by se Vám nedařilo registrovat či přihlásit, paní knihovnice je v otevírací době knihovny připravena pomoci.

Marek Kala, správce webových stránek městyse Jedovnice

The screenshot shows the website's navigation menu with callouts: 'Nová registrace' (New registration) pointing to the registration icon, 'Přihlášení' (Login) pointing to the login icon, and 'Podněty a závady' (Reports and faults) pointing to the envelope icon. A smartphone in the foreground displays the mobile app interface, which includes a map of Jedovnice and a 'Zařadit podnět' (Add report) button.

Společenská kronika

Jubilanti

Blahopřejeme všem jubilantům, kteří slaví narozeniny v měsíci květnu a červnu 2024.

Přejeme jim pevné zdraví, štěstí a spokojenost do dalších let života.

Květen

6. 5. Marie Hadravová, Palackého 280,
84 roků
6. 5. Emil Šenkýř, Jiráskova 461, 81 roků
7. 5. Helena Lišková, U Hrubé lípy 551,
84 roků
7. 5. Božena Šebelová, Havlíčkovo nám. 4,
85 roků
8. 5. Marie Musilová, Na Kopci 543, 81 roků
12. 5. Jana Keprtová, Olšovecká 284, 85 roků
13. 5. Věra Musilová, K Propadání 402,
81 roků
19. 5. Alois Šlesinger, Jiráskova 29, 80 roků
24. 5. Ing. Jan Galusek, Na Kopci 582,
88 roků
25. 5. Zdeněk Kučera, Absolonova 407,
84 roků

26. 5. František Zouhar, K Propadání 232,
87 roků
27. 5. Josef Štěp, Záměstí 16, 84 roků
29. 5. Josef Doležel, Habeš 538, 85 roků

Červen

8. 6. František Idrný, Zahradní 699,
82 roků
8. 6. Helena Šíblová, Kostelní 40, 85 roků
10. 6. Miloslav Rybář, Kostelní 34, 83 roků
25. 6. Jindřiška Šenková, Záměstí 804,
81 roků
26. 6. Vlasta Kovaříková, Olšovecká 482,
84 roků

50 roků manželství – zlatou svatbu oslaví
dne 29. 6. 2024 Josef a Jana Pořízkovi,
Havlíčково náměstí 665

Vítáme mezi námi

V obřadní síni jsme uvítali tyto nově narozené děti:

Jakuba Sedláčka, Zahradní 676
Aurelii Spáčilovou, Jiráskova 371
Kristýnu Hruškovou, U Hrubé lípy 628

Denisu Pospíšilovou, Na Větráku 169
Terezu Klímovou, Palackého 331
Dominika Ševčíka, U Hrubé lípy 611

Tereza Gottwaldová, matrikářka ÚM Jedovnice

Kultura

Informace z knihovny

Novinky v knihovním fondu od 22. 4. 2024

BELETRIE PRO DOSPĚLÉ

Ahoj krásko (Ann Napolitano)
Anděl smrti (Robert Bryndza)
Domov s vůní květin (Debbie Macomberová)
Druhá smrt (Sandra Brown)
Jizvy plné beznaděje
(Stefan Ahnhem)
Příběh akvamarínu
(Miriám Blahová)
Šikmý kostel 3 (Karin
Lednická)
Tři tajná přání (Nikki
Sloane)

Dlouhá trať (Viktorie Hanišová)
Dokonalé dvojče (Sarah Bonner)
Eva (Verena Kesslerová)
Hella (Alena Machoninová)
Konečně normální vražda (Dominik Dán)
Příběh mateřidoušky (Miriám Blahová)
Rekonstrukce (Viktorie Hanišová)
Sama sebou (Jojo Moyesová)
Svátek hada (Lucie Hlavinková)
Už se se mnou ožeň, drahý (Jana Benková)
Vražedná splátka (David Urban)

NAUČNÁ LITERATURA

100 způsobů, kterými si zbytečně komplikujeme život (Dušan Kadlec)
Maják v srdci (Barbora Englischová)

BELETRIE PRO DĚTI / MLÁDEŽ

Ali a dívka ze studny (Bohumil Krejza)
Kosmopluk (David Walliams)

**Změny v provozní době
knihovny a infocentra platné
od 29. 6. 2024 do 25. 8. 2024**

PO 08.30 – 13.00 ---
ÚT 08.30 – 12.00 13.00 – 17.00

ST 08.30 – 12.00 13.00 – 17.00
ČT 08.30 – 12.00 13.00 – 16.00
PÁ 08.30 – 12.00 13.00 – 16.00
SO 09.00 – 12.00 13.00 – 16.00
NE 09.00 – 12.00 13.00 – 16.00

Víkendový provoz je určen výhradně pro účely infocentra, nikoliv knihovny.

Michaela Doleželová, knihovnice

Z našich škol

Mateřská škola Jedovnice

Pěstujeme zeleninu

S prvními teplými dny ožila terasa u třídy Kapříci. Děti zde na vyvýšeném záhonu, pěstují ředkvičky, hrášek a kedlubny. Společně vyvazují hrášek, jednotlivě sazenice. Učí se zalévat ke kořenům tak, aby neplytvaly vodou. Řídí se heslem „Bez práce nejsou koláče“. Vlastní zelenina chutná nejlépe.

Jitka Petrželová

Na návštěvě v kravíně

Děti ze třídy Žabičky a Kačenky se vypravily na návštěvu do místního kravína. Dozvěděli jsme se spoustu informací, ale hlavně jsme si

mohli vše naživo prohlédnout. Nejvíce se dětem líbila telátka. Ve školce jsme téma dále rozvíjeli. Společně jsme vyrobili krávu z kartonu a zkoušeli jsme nadojit mléko.

Markéta Kupková

Noc s Andersenem

V pátek v podvečer 19. dubna se odvázní předškoláci zúčastnili „Noci s Andersenem“, která již tradičně probíhá v MŠ k příležitosti narození spisovatele H. Ch. Andersena.

„Všechny děti potřebují pohádky. Pohádky jsou vláhou pro dětskou duši.“ Zdeněk Svěrák

Kateřina Knihářová

Pálení čarodějnic

Poslední dubnový týden byl ve znamení čar a kouzel. Děti ze všech tříd se v čarodějnických kostýmech společně sešly u ohniště. Spolu s vyrobenými čarodějnicemi shořely všechny špatné vlastnosti. Čarodějnický rej jsme zakončili tancem a veselým křepčením při oblíbených písničkách.

Kateřina Knihářová

Pokusy

V měsíci dubnu a začátkem května jsme se ve třídě Hastrmánci věnovali zábavným pokusům. Pozorovali jsme, jak se rozvíjí papírové kytičky v nádobě s vodou, malovali jsme obrázky na ubrousek, které se nám po namočení do vody krásně zbarvily a za pomoci tajných přísad jsme „vařili“ kouzelnický lektvar různých barev. Všechny pokusy se nám moc líbily. Díky zpětné vazbě od rodičů víme, že děti pokusy zkoušely i doma společně s rodiči. A to je přece skvělé.

Monika Křivanová

Dílničky s tatínky

V polovině května jsme uspořádali na zahradě mateřské školy 3. ročník oblíbené akce „Dílničky s tatínky“. Pracovali jsme na poncích a s náradím. Rozličného materiálu bylo spoustu, a tak vznikly zajímavé výrobky, jejichž základem bylo dřevo. Obdivovali jsme různá zvířátka, domeček, dopravní prostředky a mnoho dalších skvělých nápadů.

Alena Dostálová

Jedovnická Kuňka 2024

Již tradičně se na naší základní škole před Velikonocemi konala pěvecká soutěž Jedovnická Kuňka. Akce se 27. března zúčastnili mladí zpěváci nejen z naší základní školy, ale také ze ZŠ Lipovec, ZŠ Podomí, ZŠ Křtiny, ZŠ Sloup a ZŠ Ostrov u Macochy. Děti soutěžily v kategoriích jednotlivci a pěvecká dua či tria. Porota neměla lehký úkol vybrat mezi tolika skvělými vystoupeními to nejlepší. Velkou pochvalu si zaslouží všichni, kteří si dodali odvalu vystoupit se svou písničkou na pódium před ostatními dětmi i dospěláky.

A jak si v silné konkurenci vedla naše základní škola?

V kategorii 1.–3. ročník získal první místo Michal Ševčík s písničkou z pohádky Lotrando a Zubejda. V kategorii 4.–6. ročník obsadila naše škola ve velmi silné konkurenci všechny tři stupně vítězů. První místo obsadila Judita Vávrová s písničkou Proč kukáš, žežuličko? Na druhém místě skončila Ellen Šnajdrová s písničkou Holka nebo kluk a krásné třetí místo obsadila Elen Puklová s písničkou Kdyby se v komnatách.

Úspěšná byla naše škola také v kategorii komorní zpěv. První místo získali Denis Gréнар a Ellen Šnajdrová s písničkou Kukačka, druhou

příčku obsadilo duo Karolína Gricová a Nora Medková. Děvčata zazpívala píseň Když z nebe začnou padat kvítka.

Všem dětem děkujeme za vzornou reprezentaci školy.

Ing. Lenka Danielová, Ph.D., ředitelka školy

Zápis do prvních tříd

V úterý 9. dubna byl pro mnohé rodiče a jejich děti významný den. Konal se totiž zápis do prvních tříd.

Naše budoucí prvňáčky, vystrojené do slavnostního oblečení, i jejich rodiče hned u vchodu do naší základní školy přivítaly pohádkové bytosti. Děti se tak mohly potkat s vílami, princeznami, kočičkami, myslivcem či kovbojem. Kouzelné bytosti odvedly naše návštěvníky nejprve do kanceláře školy, kde rodiče splnili administrativní část zápisu.

Poté již na všechny čekaly jejich budoucí paní učitelky, které si s dětmi povídaly, vyzkoušely, jak jim jde například prostorová orientace, jednoduché počítání či kreslení.

Za snahu a odvalu si děti mohly vybrat dárky v podobě balíčku nezbytného pro každého prvňáčka a drobnou odměnu, kterou pro ně vyrobili žáci naší školy. Svoji maminku každý předškolák obdaroval růžičkou. Kdo chtěl,

mohl svůj důležitý životní okamžik zvěčnit v připraveném fotokoutku.

Všechny děti byly moc šikovné a už teď se těšíme na druhého září, až všech třicet osm prvňáčků usedne poprvé do školních lavic.

Ing. Lenka Danielová, Ph.D., ředitelka školy

Turnaj ve vybíjené

V pátek 19. 4. 2024 jsme s dívkami 6. a 7. ročníku vyrazili do nedalekého Lipovce na turnaj

ve vybíjené. Vzhledem k loňskému vítězství jsme chtěli obhájit první místo. Letošního ročníku se zúčastnily pouze čtyři školy našeho sdružení. Domácí Lipovec, Ostrov u Macochy, Sloup a Jedovnice.

Vzhledem k nižšímu počtu týmů bylo dohodnuto odehrát skupinu každý s každým, a poté utkání o třetí místo mezi 3. a 4. týmem tabulky a finálové utkání dvou nejlepších týmů po základní části.

V prvním utkání jsme narazili na domácí výběr. Po vlašných dvou minutách se dívky skvěle rozehrály a zvítězily 2:0 (16:9). Ve druhém utkání jsme narazili na tradičně silný Sloup, který jsme po skvělém výkonu porazili opět 2:0 (16:8). V posledním utkání skupiny jsme se utkali s Ostrovem u Macochy. I přes skvělý výkon ostrovské kapitánky jsme opět neztratili set a celkově zvítězili 16:6.

Do finále jsme postoupili z jasného prvního místa a o titul se utkali opět se Sloupem. Po dalším dominantním výkonu jsme porazili Sloup i podruhé 2:0 (16:9) a obhájili loňský triumf.

Letošní ročník dívky skutečně ovládly, a to i přes fakt, že z devíti hráček bylo hned 6 ze šestých tříd. To ovšem znamená dobrý výhled na příští rok.

Dívkám bych chtěl poděkovat za vzornou prezentaci naší školy a za skvělé výkony, které předvedly. Celkový poměr vybití (soupeřky versus naše) byl 64:32, což jasně hovoří o kvalitě hry našich dívek.

Sestava: Tereza Růžičková, Kateřina Sedláková, Tereza Šenkýřová, Sabina Jeřábková, Michaela Horáčková, Eliška Plisková, Kristýna Kuncová, Adéla Kolmačková, Eliška Kročilová.

Mgr. Roman Ondráček

Africké dopoledne „Jambo Keňa“

V jednom z dubnových úterý čekal na žáky druhého stupně naší základní školy projektový den. Po zhlédnutí úvodního videa o Keni, seznámení s tradičními rituály obyvatel této země, jejich historií i způsobem obživy čekala na žáky první soutěž. Skupinka, která dobře poslouchala a co nejrychleji vyplnila správné pracovní list, obdržela typickou keňskou pochoutku – oříšky kešu.

Dějepisná exkurze do Mauthausenu a Lince

6. 5. 2024 se žáci 8. a 9. tříd (celkem 44 dětí) a pedagogický doprovod (Mgr. Jaroslava Šiblová, Mgr. Sylvie Hudcová a Ljubov Nečasová) zúčastnili dějepisné exkurze do Mauthausenu a do Lince.

Tato exkurze doplnila právě probírané učivo o 2. světové válce a připomněla blížící se státní svátek – Den vítězství.

Mauthausen byl prvním koncentračním táborem mimo vlastní území Německa. Jeho výstavba začala v srpnu 1938, necelých pět měsíců po „anšlusu“ Rakouska nacistickým Německem. Podíleli se na ní převážně vězni z tábora v Dachau u Mnichova.

Jako celkový počet mauthausenských vězňů se uvádí údaj 199 404 osob, z nichž na 119 000 zemřelo. Tábor byl osvobozen 5. května 1945 americkou 11. obrněnou divizí.

Při prohlídce tábora jsme si kromě dochovaných budov prohlédli i 186 „schoďů smrti“, po kterých vězňové vynášeli na zádech z kamenolomu mohutné kvádry žuly, a také jsme viděli skalní plošinu, ze které příslušníci SS házeli dolů vybrané vězně (tzv. „parašutistické skoky“).

Během prohlídky jsme se zastavili také u památníků mnoha národů, které táborem prošly. Významným byl i český památník, který žáky překvapil svou velikostí.

Na žáky dále čekalo poutavé povídání paní učitelky Mgr. Chrástkové o jejích pobytech v Keni, příbězích dětí z Adopce na dálku i o možnostech vzdělávání v této zemi. Žáci měli také možnost ochutnat tradiční jídlo – africké ugali a typický africký čaj.

V tělocvičně si následně vyzkoušeli šplh na kokosovou palmu se svázanýma nohama, chůzi s vypraným prádlem na hlavě či trénink keňských běžců ve vysoké nadmořské výšce.

Nechyběla ani možnost naučit se africký tanec či bubnování prakticky na cokoliv.

Všechny získané poznatky žáci ztvárnili ve formě posteru s názvem „Na skok do Keni“.

Společně strávené dopoledne rychle uběhlo. Již teď se všichni těšíme na další projektový den, tentokrát spojený s vyprávěním o Indii.

Ing. Lenka Danielová, Ph.D., ředitelka školy

V říjnu 1941 totiž říšský protektor Reinhard Heydrich nařídil deportaci Čechů, odsouzených stannými soudy, právě do Mauthausenu. Do roku 1945 se v táboře ocitlo více než 7 320 Čechů a Slováků, mezi nimi například herec Karel Hašler, který v táboře zemřel.

Dále jsme navštívili město Linec, které má vztah nejen k „lineckému koláči“ (Linzer Torte), ale i k Hitlerovi, protože v blízkém Leodingu žil a byli tam pohřbeni i jeho rodiče. V samotném Linci chodil na střední školu. Hitler označil právě Linec jako jedno z „vůdcových měst“, vedle Berlína, Hamburku, Mnichova a Norimberku. Chtěl z něj udělat „kulturní centrum“ své říše.

Linec je dnes hlavním městem země Horní Rakousy, žije zde přes 200 000 obyvatel a je po Vídni a Štýrském Hradci třetím největším v celém Rakousku. Leží na Dunaji a chlubí se mnoha památkami.

Jsou to například: Poutní kostel Pöstlingberg na vrchu vysokém 537 m n. m., k němuž vede dráha s největším sklonem na světě (10,5 %), novogotická katedrála Neposkvrněného Početí Panny Marie, největší kostel Rakouska, s kapacitou až 20 000 osob a s druhou nejvyšší kostelní věž (134,8 m) po Vídni, Alter Dom – jezuitský kostel z roku 1669 se dvěma věžemi, Landhaus

ve stylu italské renesance, Hauptplatz – největší náměstí na Dunaji.

Mezi stavbami nás zaujal i žulový Most Nibelungů, na jehož výstavbě se podíleli váleční zajatci. Stavební materiál byl dopravován i z koncentračního tábora Mauthausen. Po skončení války tvořil most a řeka Dunaj demarkační linii mezi americkou a sovětskou zónou. Vojskové kontroly na mostě byly součástí každodenního života obyvatel Lince až do roku 1953.

Myslím si, že exkurze splnila svůj účel a žáci se dozvěděli mnoho zajímavých informací.

Mgr. Jaroslava Šíblová

JedoBot 2024

Po loňském úspěšném začátku jsme se i letos přihlásili do soutěže v robotice pořádané naší sousední SPŠ Jedovnice.

Se svými robotickými autíčky se pod vedením vedoucího kroužku informatiky Ing. Kamila Hudce za naší školu zúčastnilo deset žáků 5.–8. tříd. A nevedli si vůbec špatně, jejich CuteBoty se dvěma snímači jezdily po točité černé čáře pekelně rychle, jen bude potřeba dopilovat objíždění překážky, které naše závodníky vyloučilo z možnosti lepšího umístění. Ale to jistě zvládnou v příštím školním roce.

Ostatní žáci školy se přišli na soutěž podívat alespoň v pozici diváků, a že bylo opravdu na co se dívat. S robotikou a výukou informatického myšlení už začínáme pracovat

v hodinách předmětu Informatika, tak snad bude příště nadšených soutěžících ještě víc.

Ing. Lenka Sotáková, zástupkyně ředitelky školy

Základní umělecká škola F. B. Ševčíka Jedovnice

Dovolte mi, abych vás seznámil s činností Základní umělecké školy F. B. Ševčíka v uplynulém období. Proběhlo několik významných akcí přesahujících rámec jedovnického regionu. Zároveň žáci naší školy dosáhli velkých úspěchů v soutěžích. Aktuality z jednotlivých oborů vám představí pedagogové naší školy, mně dovolte přiblížit tři akce reprezentující celou školu.

Na prvním místě bych rád uvedl FESTIVAL ZUŠ okresu Blansko s podtitulem „PŘÍŠTĚ U VÁS“, který se konal 25. května 2024 v kulturním domě v Jedovnicích. Byli jsme pořadateli 3. ročníku, přičemž dva minulé proběhly v Boskovicích (2022) a v Letovicích (2023). Jde o putovní festival šesti základních uměleckých škol blanenského okresu zřizovaných Jihomoravským krajem – ZUŠ Adamov,

Blansko, Boskovice, Letovice, Velké Opatovice a samozřejmě i naší školy!

Smyslem tohoto festivalu je přátelské sdílení zkušeností a radosti z umění mezi partnerskými školami. Jde také o zdroj inspirace pro žáky z celého regionu, kteří se tak mohou prezentovat jinde než na „domácí“ půdě. V neposlední řadě se jedná o kulturní přínos pro obec, jejímž občanům taková událost poskytne kvalitní a pestrý umělecký zážitek jak hudební, tak taneční a výtvarný. Součástí festivalu je totiž tradičně i výstava výtvarných děl. Na čem jsem se se všemi řediteli zmiňovaných škol shodl (a jsem za to velmi rád), je fakt, že tu nejsme od toho, abychom si konkurovali, ale smysluplně spolupracovali, pomáhali jeden druhému a předávali si zkušenosti. I tomuto účelu festival od začátku skvěle slouží a letošní ročník nebyl výjimkou.

Organizace takové akce, čítající několik stovek lidí z řad zúčastněných škol, vyžaduje pečlivou přípravu, precizní koordinaci, stejně jako vysoké nasazení od rána do večera. Chci tímto vyseknout poklonu našemu pedagogickému sboru, našim účinkujícím, stejně jako dobrovolníkům. Důkaz, že je za co děkovat, spočívá ve velmi vřelé zpětné vazbě jak od návštěvníků festivalu, tak od ředitelů všech škol. Jsme velmi vděční za lidskou i technickou podporu od městyse Jedovnice. Děkujeme za přízeň milé paní starostce, Ing. Ireně Žižkové. Velkou radost nám činí, že celou akci zaštitila vážená paní senátorka, Ing. Jaromíra Vítková, jejíž podporu naší škole neváhám označit jako již tradiční.

Příští ročník bude v jednom z dalších měst okresu Blansko, kde sídlí ZUŠ. Moc se těšíme.

Dále bych rád informoval o Dni otevřených dveří, který pořádala naše škola 4. června 2024 od 16 hodin. Rodiče i veřejnost měli možnost zjistit, jakým způsobem probíhají talentové zkoušky, stejně jako zhlédnout krátký koncert. Děti i rodiče viděli různé nástroje „v akci“

a mohli přemýšlet nad tím, který z nich by jim vyhovoval. Byla možnost navštívit i náš výtvarný a taneční obor. Budeme rádi, když Den otevřených dveří i v budoucnu poslouží jako doklad o otevřenosti naší školy a návštěvníci budou moci vidět, „jak to u nás chodí“.

Třetí událostí, kterou bych rád zmínil, je koncert u příležitosti Roku české hudby 2024, který se konal 28. května 2024 v sále ZUŠ. Na koncertě zazněla klavírní díla významných českých skladatelů. Podařilo se nám domluvit účast pana prof. PhDr. Miloše Schnierera, významného vysokoškolského pedagoga a muzikologa, prezidenta Společnosti Vítězslava Nováka. Pan profesor koncert provázel komentáři o jednotlivých českých autorech. Výklad pana profesora posluchači ocenili pro jeho živnou formu, stejně jako pro erudovaný obsah, kterému ale nechyběl ani vtip. Šlo tedy o velmi poučnou a kvalitu české hudby akcentující počin. Je podle mě důležité si připomínat, že naše země je v poměru počtu obyvatel a významných hudebních skladatelů jednou z největších hudebních velmocí.

Všechny tři zmíněné akce (stejně jako řada dalších) se konaly v rámci celostátního festivalu základních uměleckých škol, zvaného „ZUŠ Open“. Tento festival je pořádán pod záštitou Nadačního fondu mezzosopranistky světového formátu Magdaleny Kožené, která je původcem myšlenky jeho vzniku. Sama o základním uměleckém školství říká:

„Základní umělecké školy tvoří kořeny naší kulturnosti, naší lásky k umění. Ve světovém měřítku jsou zcela unikátním vzdělávacím systémem, který je třeba hýčkat, rozvíjet a podporovat.“

Děkuji všem za přízeň.

Michal Hřeňo, ředitel školy

Praha, Rudolfinum – projektový den hudebního oboru

9. května vyrazil autobus plný dětí do Prahy do Rudolfina na komentovaný koncert Pražského barokního souboru, který uváděla herečka Martha Isoová v režii Alice Nellis. Zážitek to byl velkolepý, hrazený z Operačního programu Jan Amos Komenský. Odpoledne děti navštívily nejvýznamnější pražské památky a „zabloudily“ také v Zrcadlovém bludišti na Petříně.

Kateřina Veselá – pedagogická zástupkyně ředitele školy

Úspěchy žáků hudebního oboru naší školy

• **Polička 22. – 24. 4. 2024 – Celostátní pěvecká přehlídka Mládí a Bohuslav Martinů**
Zlaté pásmo: Samuel Pekar, Julie Štreitová, Ellen Šnajdrová ze třídy Hany Korčákové.

Stříbrné pásmo: Michaela Marešová, Elena Puklová, Denis Grenar a Jitka Teturová ze třídy Hany Korčákové.

Bronzové pásmo: Jitka Doleželová ze třídy Kateřiny Veselé.

Čestné uznání: Klára Příkrylová ze třídy Kateřiny Javorské.

Poděkování patří také klavírním korepetitorům Šárce Nejezchlebové a Martinu Štěpánkovi, který si odnesl cenu za klavírní spolupráci.

• **Příbor 11. – 12. 4. 2024 – Klavírní přehlídka Pianoforte per tutti**

Zlaté pásmo: Karolína a Natálie Spoustovy, Karolína Spoustová získala zvláštní ocenění poroty za vynikající provedení skladeb klasicismu.

Stříbrné pásmo: Magdalena Škvařilová, David Hřeňo.

Všichni klavíristé jsou ze třídy Radky Hřeňové.

• **Ostrava 7. 4. 2024 – Mezinárodní pěvecká soutěž Pro Bohemia Ostrava**

1. místo Samuel Pekar, čestné uznání Michaela Marešová ze třídy Hany Korčákové.

Všem našim hudebníkům gratulujeme a děkujeme za hezkou reprezentaci školy!

Kateřina Veselá – pedagogická zástupkyně ředitele školy

Výtvarný obor – Moje Veličenstvo kniha

Jsmem mistři knihy! Jak se již stalo naší tradicí, i letos se zúčastnil výtvarný obor ZUŠ Jedovnice soutěže Moje Veličenstvo kniha. Tentokrát jsme napsali, nakreslili a svázali tři kolektivní knihy za Jedovnice a Lipovec. Všechny naše umělecké výtvary získaly v soutěži ocenění:

Atlas draků a drakosaurů (Lipovec) – 2. místo v kategorii 1. až 3. třída.

Herbářovy tajemné rostliny (Jedovnice) – 1. místo v kategorii 4. až 5. třída.

Drakologie (Jedovnice) – 1. místo v kategoriích 6. až 9. třída.

Herbářovy tajemné rostliny se staly pro tento rok absolutním vítězem a nositelem titulu Moje Veličenstvo kniha 2024.

Odměna pro vítěze byla sladká a stylová: dort v podobě... můžete hádat!

Jitka a Jakub Vávrovi

Den otevřených dveří tanečního oboru

Taneční obor zahájil jako první ze všech oborů ZUŠ Den otevřených dveří, a to v pátek

24. května 2024. Mladší žákyně předvedly rodičům krásné vystoupení, moc se jim to povedlo. Žákyně vyšších ročníků zatančily, co měly nachystané na koncert. I bez kostýmů a světel to byla krásná podívaná s velkým potleskem. Rodiče odcházeli s úsměvem, nadšením. To je největší poděkování a uznání, že se tato akce povedla na výbornou. Děkuji všem žákyním, že vše krásně zvládly a samozřejmě společně děkujeme rodičům, že nás přišli podpořit.

Lenka Šimková

Děti a mládež

Skautské středisko Jedovnice

4. ročník Roláku

V sobotu 6. dubna jsme na sokolském hřišti uspořádali již 4. ročník skautského roverského turnaje v lakrose – Rolák. Zúčastnilo se ho

8 týmů z různých koutů republiky. Titul vítěze a putovní lakrosku získal domácí jedovnický tým Nadržený mrož.

Ondra

Skautská pouť v Rajhradu

V sobotu 20. dubna se uskutečnila tradiční skautská pouť ke sv. Jiří, patronovi skautů a skautek, pro skauty z celého Jihomoravského kraje. Stovky skautů a skautek se vydaly ke klášteru v Rajhradu, kde účastníci plnili v družinách úkoly spojené s klášterní tematikou (např. jsme se dozvěděli mnohé o architektu Janu Blažejí Santinim a jeho dalších dílech, či podle čichu poznávali bylinky, které mniši

v klášterních zahradách pěstují). Celý den vyvrcholil mší svatou v rajhradském kostele sv. Petra a Pavla. I přes aprílové počasí jsme si s holkami pouť velmi užily.

Gabča

Závod světlušek a vlčat v Rudici

V sobotu 11. května proběhlo v okolí Rudice okresní kolo Závodu vlčat a světlušek. Akci, která se tradičně koná jednou za dva roky, letos pořádalo naše skautské středisko Jedovnice. Tento rok přijelo soutěžit celkem 36 hlídek z celého okresu, tedy zhruba 230 dětí ve věku šesti až jedenácti let. Po slavnostním nástupu a přivítání organizátory a panem starostou proběhla scénka, ve které děti zjistily, že budou muset pomoci zachránit Vikingům draka Bezzubku.

Soutěžní týmy tak postupně vyrážely na trasu kolem kaple sv. Barbory, přes lom Seč až ke Kolíbkám a zpět k fotbalovému hřišti. Po trase je čekalo 9 stanovišť zaměřených na různé znalosti a dovednosti – například ošetření zraněných Vikingů, prokázání fyzické zdatnosti či pojmenování rostlin a živočichů. Hodily se jim tak tábornické dovednosti, ale i ty „moderní“, třeba při vyhledávání informací

a družina Mravopýrků obsadila krásné 4. místo. U kluků pak družina Šelem dosáhla na 11. příčku a hlídce Střihaček (na fotce) zajistilo třetí místo postup do krajského kola, které proběhne v červnu.

Absolutním vítězem závodu se pak pro letošek stala družina Rysů z Šebrova.

Velký obdiv si ale zaslouží všichni malí závodníci, kteří celodenní akci zvládli a do úkolů se pouštěli s plným nasazením.

Janůla

na internetu. Při plnění úkolu bylo důležité spolupracovat a dávat „hlavy dohromady“. Dalším oblíbeným úkolem byla příprava chleba na svačinu podle obrázku. Na stanovištích na děti kromě bodů čekal také zisk zdravotnického materiálu pro ošetření Bezzubky.

Kromě závodu si děti mohly užít bohatý doprovodný program od výroby placek přes dračí hobbyhorsing a pexeso až po vychutnání si řízku s brambory.

Po páté hodině se opět ukázali Vikingové a také (s přispěním dětí vyléčený) drak Bezzubka. Následovalo poděkování všem zúčastněným a také očekávané vyhlášení tří nejúspěšnějších družin z dívčí a chlapecké kategorie. Oddíly z Jedovnic vyslaly na závod celkem čtyři hlídky. V dívčí kategorii se na 14. místě umístila družina Lvíčat

Poděkování za celý rok

Za chvíli tu máme konec školního roku, a tak bychom chtěli na tomto místě poděkovat:

- Rodičům našich světlušek, včat, skautek i skautů – za podporu dětí ve vyjždění na akce, společnou domluvu i důvěru.
- Dětem – obrovský dík za vaše nadšení a energii, s kterou se účastníte schůzek, výprav a dalších akcí. Jsme rádi, že s vámi můžeme sdílet ty nejkrásnější skautské chvíle!
- Vedoucím, kteří chystají ve svém volném čase úžasný program, který děti všestranně rozvíjí.

Myslete na nás na začátku července, kdy vyrážíme na tábor. Věříme, že se nám společně povede vytvořit nezapomenutelné zážitky a opravdu půjde o vrchol skautského roku.

Gabča a Petr

Sport

SK Jedovnice

Fotbalové jaro se blíží ke konci...

Jaro vrcholí a fotbalové soutěže pomalu spějí ke svému závěru. Okresní přebor, ve kterém působí i náš tým, SK Jedovnice, má svého favorita na postup už jistého. Je jím mužstvo Boskovic

B/Letovice B, které má na své soupeře dostatečný náskok. Našemu mužstvu se v jarní části, na rozdíl od podzimu, vůbec nedaří. Z deseti zatím odehraných zápasů jsme jen jednou zvítězili (doma se Sloupem 3:1), dvakrát remizovali

(v Černé Hoře 3:3 a ve Skalici 2:2). Z ostatních utkání jsme odešli poraženi a jen díky úspěšnému podzimu, kdy jsme nasbírali dostatečný počet bodů, se v tabulce držíme jen tak tak na nesestupových pozicích... Na jaře skórovali Jan Galita, David Kučera a Viktor Pernica – všichni 4x, David Zukal 2x a Jan Sedláček 1x. Do konce ročníku 2023/2024 chybí v tuto

chvíli tři utkání, která už zřejmě nezmění celkový dojem z tohoto jara, který pro nás není příliš lichotivý. Na závěrečná hodnocení je ještě brzy, každopádně přeji našemu týmu i jeho příznivcům hodně trpělivosti – a štěstí! Ať se na tom jedovnickém fotbalovém nebi už zase brzy vyjasní...

Jitka Koutná, SK Jedovnice

TJ Sokol Jedovnice

Župní slet Sokolské župy Krále Jiřího

V sobotu 18. 5. 2024 se v Jedovnicích konal slet Sokolské župy Krále Jiřího. Programu na sokolském hřišti předcházela pestrý průvod účastníků obcí za doprovodu dechové hudby Bivojanka.

Na hřišti se v šesti hromadných skladbách představilo 204 cvičících nejen z Jedovnic, ale i z Blanska, Boskovic, Svitávky, Benešova, Tišnova, Vyškova a Brna. V programu dále účinkovalo 50 malých a velkých tanečnic a tanečníků z Lipky a z Tetin a 20 zpěvaček Písně. Jedovničtí sokolové se chystají na svá další vystoupení v Tišnově, Vanovicích, Moravských Bránicích, Olomouci-Chválkovicích, Vyškově, Přerově a Brně. Vyvrcholením jejich celoročního

snažení pak bude účast na dvou veřejných programech XVII. všesokolského sletu v Praze 4. a 5. července 2024. Vstupenky je možné zakoupit v síti Ticketportal. Na všechna vystoupení jste srdečně zváni.

*Kateřina Klimešová, starostka
TJ Sokol Jedovnice*

Věrná garda

Na požádání bývalého starosty Sokola Jedovnice bratra Josefa Grima jsem udělal krátký rozhovor se vzácnými účastníky župního sletu v Jedovnicích, bratrem Jiřím Bílým (*1930) a jeho manželkou Josefou (*1932) z TJ Sokol Brno I. Oba svěží sokolové teď vystupovali ve skladbě Věrné gardy. Ale především

Sokolská Věrná garda: manželé Jiří a Josefa Bílí, manželé Josef a Jaroslava Grimovi

– oba nacvičovali na památný slet v roce 1948, který byl na desítky let posledním.

► **Jaká byla nálada na všesokolském sletu v roce 1948?**

Josefa: Já se bohužel zúčastnila jen nácvičku skladby dorostenek, pak mi onemocněla maminka a do Prahy jsem nejela. Jiří byl ovšem i v Praze.

Jiří: Nálada byla ohromná, obrovské nadšení ze znovunabyté svobody, obrovský počet cvičenců, vystoupení na velkém stadionu... Ale současně i smutná, už bylo po Únoru 48, bezpečnost zatýkala i přímo účastníky slavnostního průvodu Prahou, kteří nesli třeba

hesla namířená proti komunistům. Ale radost a nadšení jasně převažovaly.

► **Jak vidíte současnost a budoucnost Sokola?**

Jiří: Sokol prošel obrovskou změnou. Z organizace, které byla zaměřena na všestrannost, se po roce 1989 stala organizace, kde začaly převažovat sporty, jako fotbal, tenis a další. Ale teď zase začíná narůstat i ta všestrannost. Když vidím všechny ty mladé, myslím, že Sokol má šanci na skvělou budoucnost, jen se tato šance nesmí zahodit.

Josef Plch

Šachová sezóna 2023-2024

O kom se nemluví, jako by neexistoval, říká jeden aforismus. Šachisté Sokola Jedovnice o sobě příliš vědět nedávali, ale stále existují a mají za sebou další sezónu.

V okresním přeboru družstev jsme obhájili první místo z loňské sezóny. To se nepodařilo, s bilancí 8 výher a 4 prohry jsme obsadili mezi 7 družstvy celkové 2. místo za vítězným Sokolem Rovečném. Ale obhajoba titulu nebyla hlavním cílem sezóny.

V této sezóně jsme totiž pravidelně nastupovali se dvěma žáky v pětičlenné sestavě, což není důsledkem nedostatku dospělých, ale výsledkem rozhodnutí nehnat se za výsledkem a dát šanci mladým, nechat vyrůst další generaci.

Právě za výchovu nové generace patří velký dík našim členům Pharm. Dr. Stanislavu Fránkovi a Ing. Michalu Dvořákovi, kteří i letos vedli šachový kroužek, o který je mezi mládeží zájem. Letos navíc zorganizovali šachový turnaj pro širokou veřejnost a navázali tak na kdysi populární pravidelné Chaloupky Open.

Josef Plch

MGC Jedovnice

Máme vítěze ve finále světového turnaje. Budeme mít v adventure golfu i mistra světa?

Jedovnický minigolf se rozjel v novém ročníku rychlým tempem. První turnaj, a to „open“, se hrál 7. dubna v Náměstí nad Oslavou. První

vítězství zaznamenal v kategorii seniorů Josef Rimpler.

Další turnaj, tentokrát v adventure golfu, se hrál na hřišti největšího soupeře v Horním Bezděkově. Náš tým domácí družstvo přímo deklasoval. V soutěži družstev byl „A“ tým Jedovnic první, béčko skončilo druhé a v soutěži

jednotlivců jsme nedali domácím šanci. Prvních pět míst obsadili hráči Jedovnic. Umístění našich hráčů: 1. Michal Říha, 2. Lukáš Kučera, 3. Jiří Rimpler, 4. Ondřej Mlčoch, 5. Roman Král, 11. Michal Papoušek, 12. Ladislav Švihel, 14. Jan Láník, 25. Martin Svoboda.

Následoval turnaj Extraligy v minigolfu na betonových drahách v Rakovníku a na eternitových drahách v Olomouci. Na obou těchto turnajích jsme skončili na pátém místě.

Největšího úspěchu dosáhli naši hráči na finále světové tour adventure golfu – WMF World Adventure Golf Tour. To se konalo, jak bylo avizováno v minulém zpravodaji, ve dnech 27.–28. 4. 2024 na hřišti Eva Bowling Brno. Zde se hrálo na drahách s povrchem z umělé trávy. Do finále se kvalifikovalo 35 hráčů z devíti zemí (z celkových 390 účastníků tour), mezi nimi i šest hráčů jedovnického družstva. Samotný finálový turnaj se skládal ze dvou částí. V základní části odehráli hráči pět okruhů. Druhá část se hrála systémem vyřazovacích bojů, do kterých postoupilo nejlepších 16 hráčů. V napínavých soubojích se nejlépe dařilo našemu Ladislavu Švihelovi, který o svém vítězství nad Mattem Ansleyem z Nového Zélandu rozhodl „esem“ na poslední jamce. Umístění jedovnických hráčů: 1. Ladislav Švihel, 3. Michal Říha, 5. Roman Král, 9. Lukáš Kučera, 10. Ondřej Mlčoch, 22. Jiří Rimpler.

Vítězné finále světové tour: zprava 1. Ladislav Švihel, 3. Michal Říha, oba z MGC Jedovnice.

Na stejném hřišti vedle bowlingové haly v Brně se bude 14.–16. 6. 2024 hrát mistrovství světa reprezentačních týmů za účasti šesti hráčů Jedovnic. Budou tam divácké zóny a bude přítomna i Česká televize. Český tým má naději získat některou z medailí, protože hraje v silném složení.

V letošním ročníku se hraje ještě přibližně dvacet turnajů a také v nich velmi doufáme v úspěchy. Aktuality můžete sledovat na Facebooku (mgcjedovnice).

Josef Rimpler

Rozhovor

Vývoj družic z Jedovnic aneb Vesmírný Vladimír Dániel

V pátek 12. 4. jsme oslavili Mezinárodní den kosmonautiky přednáškou našeho spoluobčana z Jedovnic, Ing. Vladimíra Dániela, Ph.D. – kosmického inženýra ve Výzkumném a zkušebním leteckém ústavu. Vladimír Dániel při ní představil dvě české družice, na jejichž vývoji pracoval jako hlavní konstruktér. Obě družice pojmenované technicistně VZLUSAT1 a VZLUSAT2 patří mezi tzv. nanodružice, tj. jejich hmotnost se pohybuje mezi 1 až 10 kg.

Úkolem těchto malých družic, na jejichž vývoji se podílely různé české firmy, je testování nových přístrojů, technologií a materiálů. VZLUSAT1 byla na oběžnou dráhu vystřelena v roce 2017 (jako první česká technologická družice) a fungovala téměř šest let. VZLUSAT2 byla vypuštěna 13. ledna 2022, obíhá na dráze procházející zemskými póly a jejím úkolem je detekce radioaktivních gama záblesků a snímání České republiky, nad kterou prolétá

každý den okolo deváté ráno i večer. Ráno družice pořizuje snímky, večer posílá data pozemní stanici, která funguje při Západočeské univerzitě v Plzni.

Doktor Dániel posluchače seznámil nejen s principy fungování obou družic, ale ukázal i obtíže, kterým odborníci při sběru dat čelí. Například prodlení fotografie o pouhou sekundu „posune“ místo snímku o 7 km, proto musí být nastavení velmi pečlivé.

Téma všechny posluchače mimořádně zaujalo, samotný přednášející možná ještě více, proto nepřekvapí, že se rozvinula bohatá a zasvěcená diskuze. I naprostý laik si díky názornému živému výkladu odnesl řadu zajímavých poznatků, například to, že standardní meteorologická družice, která by velikostí obsáhla přednáškový sál v Chaloupkách a hmotností 16 tun nezaostala nad slušně naloženým kamionem, je proti nanodružici o rozměrech 30 x 10 x 10 cm a hmotnosti 2 kg skutečný obr, nebo to, že za poslední dva roky se vesmír zaplnil množstvím družic odpovídajícím množství odeslanému za padesát předchozích let.

Přednášky se zúčastnilo na pět desítek posluchačů. Aby se s tímto zajímavým jedovnickým odborníkem mohli seznámit i ostatní, položili jsme mu několik otázek.

Vladimír Dániel odpovídal s vtipem sobě vlastním a sám nejlépe ukázal, o co přišli ti, kdo přednášku neměli možnost navštívit.

► Kdy jste se začal zajímat o vesmír? Snil jste třeba už jako malý o tom, že byste se chtěl stát kosmonautem?

Nikdy. Tuhle otázku jsem dostal již vícekrát a vždy novináře zklamala. Na hvězdárně v Brně jsem pochopitelně byl vícekrát, i soukromě i se

školou, a téma vesmíru bylo vždy úžasné, ale že bych o tom nějak snil, to ne.

► Jak jste se tedy vlastně stal kosmickým inženýrem? Na přednášce jste se zmínil, že jste původně absolventem Mendelovy lesnické a zemědělské univerzity... co vás nakonec přivedlo k vývoji družic?

Náhoda. Hledal jsem práci v oblasti vibrací a akustiky, tedy v oboru, kterému jsem se věnoval v diplomové a disertační práci. A nastoupil jsem do VZLÚ jako výpočtář vibrací během startu raket do vesmíru. No a potom už jsem se stal „kosmíkem“.

► Pokud by se někdo chtěl také věnovat družicím a vesmírným přístrojům, jaký obor by měl vystudovat?

Dnes už to není problém. I v Brně na VUT je možné studovat kosmické inženýrství. Za mých studií takový obor neexistoval.

► Podářilo se družici VZLUSAT 2 vyfotografovat Jedovnice?

Udělalí jsme několik pokusů, to víte, že ano, když je to naše družice a můžeme si fotit cokoliv. Ale nejbližší snímek máme zatím kolem Břeclavi. Nicméně nadále pokračujeme, a i ty Jedovnice vyfotíme, vždyť je to střed vesmíru.

► Jakým způsobem vlastně fotografování probíhá? Je možné ovládní ze Země, nebo je to nějak předem naprogramované?

Vše je předem naplánované, spočítané a odvyšované minimálně 12 hodin předem na družici. Samotné focení je pak plně autonomní a my do něj již nemůžeme zasahovat.

► Kolik lidí se podílí na komunikaci s družicí přímo v pozemním centru v Plzni? Jak často tam jezdíte vy?

Inu, my družici ovládáme i z mobilního telefonu. Vše se děje přes internet, tedy na ZČU je jen hardware. Já sám jsem byl v Plzni naposledy asi před čtyřmi lety. Ale máme tam dva doktory, kteří se nám o pozemní stanici starají, udržují ji v chodu. Bez nich by to nešlo.

► Dříve než jako kosmického inženýra jsme vás v Jedovnicích znali jako muzikanta ve skupině Třetí podání. Je pro vás brání v kapele relax kontrastující s vědeckou

prací, nebo se tyto dva světy i nějak prolínají a třeba vzájemně inspirují?

Řídit tým Space VZLÚ, to je jako dirigovat orchestr. Úžasná symfonie. Takže svět vědy i svět hudby se pro mě určitě prolínají.

► Jaké máte ještě do budoucna plány s družicemi? A jaké s Třetím podáním?

S Třetím podáním hrát pro radost – sobě, ale především ostatním. To mě baví. No a s družicemi – ukázali jsme, že něco dokážeme, a tak stavíme další, větší, rychlejší.

Rozhovor připravila Soňa Plchová

Kdo by chtěl vědět ještě víc: <https://www.vzlu.cz/hlavni-systemy-nanodruzice-vzlusat-2-zprovozneny/>

Duchovní sloupek

Supererupce

29. 8. 1859 byla k vidění polární záře i v zemích, kde tomu tak obvykle nebývá, po celé Evropě a Severní Americe. Po čtyřech dnech se tento jev zopakoval v ještě větší míře, severní polární záři viděli i v severní Austrálii. V amerických Skalnatých horách bylo uprostřed noci takové světlo, že zlatokopové vstávali a vařili si snídani, protože si mysleli, že už je ráno, hodinky neměli.

Horší bylo to, co se dělo s nedávno vybudovanou telegrafní sítí v Americe i v Evropě. Na dřevěných sloupech telegrafního vedení sršely jiskry tak intenzivní, že se některé sloupky vznaly. Někteří telegrafisté utrpěli zranění od výboje z obsluhovaného zařízení, jiní mohli svůj přístroj používat, i když ho odpojili od zdroje energie. Obdivovaný výkřik tehdejší techniky, telegrafní systém, totálně zkolaboval. Zvláštní byla i rychlost, kterou výron koronální hmoty ze Slunce dorazil k Zemi. Obvykle překoná těch 150 milionů kilometrů za několik dní, tentokrát tu byl za necelých 18 hodin, asi proto, že mu ten předchozí vyčistil cestu.

Podle mínění odborníků dochází k takto silným slunečním bouřím jednou za 500 let, což je ovšem statistika. Podle prastarého dřeva zkoumaného archeology došlo k předchozí sluneční bouři srovnatelné síly v roce 993, ale byla zaznamenána také v roce 2012 – tato však Zemi těsně minula, takže jsme se nemohli přesvědčit, jestli současná ochrana satelitů a elektrických zařízení na Zemi funguje tak spolehlivě, jak její tvůrci tvrdí. Kdyby k této erupci došlo o týden dříve, zasáhla by nás naplno.

Nedávno jsme měli možnost vidět v našich končinách polární záři naživo a astronomové utěšují ty, kdo ji viděli jen na fotografiích, že se podobná příležitost naskytne v několika následujících letech ještě několikrát. Je to dobrá zpráva? Co když některý z těch očekávaných výronů sluneční hmoty bude supererupcí podobnou té z roku 1859? Budou příslušní odborníci věřit ochraně elektroniky natolik, že to nebudou řešit? Nebo z obavy, aby nezkolaboval celý internet, veškerá elektrická zařízení a rozvodná síť, vypnou kompletně na několik dnů elektřinu na celé severní polokouli? Času by na to měli dost, desítky hodin od erupce, a ty jsou dnes sledovány nepřetržitě.

Pravděpodobnost, že v následujících 10 letech dojde k supererupci, která zasáhne Zemi, je 1:100. Dokážeme si představit 3 dny bez elektřiny v globálním rozměru? Američtí pojišťováci spočítali, že by taková bouře způsobila jen v USA škody až za 2,6 bilionu dolarů. Solární panely by asi nebyly žádnou výhrou, sluneční bouře by je zničila, takže jedinou záchranou by byla zásoba nabitých baterií, abychom si v nejhorším mohli aspoň posvítit baterkou. I když – možná by ta baterka svítila i bez baterií. Kdo ví? Nechci strašit pohromou, výrazně pravděpodobnější je, že se supererupce konat nebude, aspoň během našeho života. Chci jen ukázat, jakými silami kromě přívalových lijáků, tornád a zemětřesení vládne náš svět, abych povzbudil vaši úctu k přírodě. I o ní se dá říct, že je dobrým služebníkem, ale zlým pánem. Budeme teď během prázdnin a dovolených v přírodě

trávit více času než obvykle. Chovejme se k ní přátelsky a uctivě, tak, jak se chováme v kostele, vždyť ji někteří nazývají Božím chrámem. Staré dobré doporučení říká: „Když odcházíte

z nějakého místa, zanechtejte je v lepším stavu, než bylo před vaším příchodem.“

Václav Trmač, farář

Historie

Kroniky vyprávějí aneb Hlavně zdraví...

Téma dnešního příspěvku ovlivnil okamžik, kdy jsem četla na vývěsce smuteční oznámení o úmrtí pana MUDr. Ladislava Kratochvíla, který působil několik let jako obvodní lékař v Jedovnicích.

Pojďme se tedy prostřednictvím kronikářských stránek vrátit do let, kdy bylo, stejně jako dnes, zdraví na prvním místě hodnot, ale mnohé bylo tak odlišné, složitější, ne tak samozřejmé jako dnes.

Ty nejstarší záznamy uvádějí, že v Jedovnicích před více než 100 lety, v r. 1920, působili dva lékaři, praktický lékař dr. František Polčák a praktický a zubní lékař dr. Cyril Zavřel. (Doktor Polčák zemřel 21. 1. 1934. V jeho osobě odešel vůdce pokroku, zakladatel místního Sokola, vynikající lékař a dobrý člověk. Pohřbu se zúčastnilo celé široké okolí. Vnuk Františka Polčáka, prof. MUDr. Ivo Zavřel, kandidát věd, byl synem Cyrila Zavřela, který zemřel v r. 1960. Ivo Zavřel byl vědeckým pracovníkem, od r. 1973 byl vedoucím III. chirurgické kliniky v Brně. Napsal 86 vědeckých prací, 31 oponentských posudků atd.) Tolik z nejstarší historie...

V červnu roku 1936 se usadil v Jedovnicích nový lékař, MUDr. Josef Vašíček. Narodil se v r. 1908 v Bedřichovicích u Brna. Doktor Vašíček zaujímá v historii Jedovnic opravdu výjimečné a významné místo. V r. 1954 mu byl udělen titul nejlepší obvodní lékař v republice, v r. 1961 mu byl tehdejším ministrem zdravotnictví, dr. Josefem Plojharem, udělen ve Velkém sále Karlovy univerzity titul „Zasloužilý lékař“. Byl to první praktický lékař Jihomoravského kraje, kterému byl tento titul udělen. V r. 1964 mu bylo na návrh vlády prezidentem republiky uděleno státní vyznamenání „Za zásluhy o výstavbu“. Doktor

Vašíček zemřel 29. 4. 1981 a jeho jméno je v Jedovnicích dodnes velkým pojmem.

Před necelými padesáti lety byl pořízen tento zápis.

V r. 1977 je vedoucím zdravotního střediska MUDr. Jaroslav Šuk z Brna, sestra B. Šebelová, Jedovnice č. p. 5, obvod č. 2 – Vilémovice, Kotvrdovice, Krasová a Senetářov – vedoucí MUDr. Ladislav Kratochvíl, sestra Nedomová z Vysočan. Dětskou lékařkou je MUDr. Vodáčková z Blanska, sestry L. Hladůvková ze Senetářova a R. Janíčková, Jedovnice 187. Na zubním oddělení pracuje MUDr. Jan Pokorný a sestra Věra Daňková. Lékárna je v domě č. p. 300, vedoucím je Florián Klimeš.

Vrátíme-li se v kronikách do dob ještě dřívějších, dočteme se například, že...

– v r. 1924 usadil se v Jedovnicích obvodní zvěrolékař M.V.Dr. Jan Holešovský. Jeho přičiněním zavedeny byly opět týdenní trhy na vepřový dobytek;

– v r. 1927 vypukla mezi dětmi spála, a to v takové míře, že bylo nutno přerušit na měsíc výuku a nemocné děti byly izolovány v infekční nemocnici obecní u rybníka;

– v r. 1929 otevřel zde lékárnou ve vlastním domě na Palackého ulici Mg.Ph. František Pešera;

– v r. 1962 bylo v obci 95 dětských úrazů, 230 dospělých, z toho 80 chatařů a průmyslováků;

– v r. 1964 kolektiv zdravotního střediska získal titul Brigáda socialistické práce, na okresní konferenci mu byla udělena sovětská vlajka z volgogradské oblasti;

– v r. 1965 dobrovolně darovalo krev 33 mužů a žen. V obci bylo 185 úrazů, z toho 22 v JZD,

58 na průmyslové škole, 63 dětských. V ordinaci bylo provedeno 17 601 vyšetření. Na zubním středisku to bylo 6 478 návštěv;
– v r. 1967 byly příčinou úmrtí našich spoluobčanů v 11 případech srdeční a cévní choroby, v 8 případech zhoubné nádory, na nemoci dýchacích cest zemřely 3 osoby, na nemoc močových cest 1 osoba, na cukrovku také 1 osoba;
– Jedovnice byly od nepaměti uznávaným střediskem nejen pro svou velikost, ale i proto, že měly školu, kostel, poštu, různé obchody a podle zpráv i v minulých časech byly také vždy sídlem obvodního lékaře. Většinou bývali v obci dva, umístění v soukromém nebo vlastním domě. To však časem přestalo vyhovovat. O vzniku budovy samostatného zdravotního střediska se jednalo od roku 1965, v roce 1966 byl dán příslib na jeho realizaci, pokud obec zajistí částku 1.500.000 Kčs. K zajištění pomohl poslanec Dr. Vašíček a předseda ONV Rudolf Kuběna. Plány vypracoval Ing. arch. Karel Kleinbauer. V říjnu byla na poli vedle staré školy odstraněna zemina a byly položeny základy.

Do konce roku bylo prostavěno 180.000 Kčs. Středisko bylo slavnostně otevřeno za mírného sněžení a za účasti mnoha vzácných hostů 31. 1. 1970 v 10 hodin dopoledne. Dalo by se pokračovat dalšími a dalšími vzpomínkami. I když musím podotknout, že v posledních letech se toho na téma „zdravotnictví“ v kronikách moc nevyskytuje. Snad proto, že mnohé informace jsou nezveřejnitelné, soukromé a zdraví samo o sobě je velice křehkou záležitostí. Já osobně coby kronikářka jsem pár stránek na toto téma popsala v „covidovém období“. Co to bylo nařízení, omezení, co to bylo zvláštností! Toto máme ale ještě všichni, bez ohledu na to, jaký na to má kdo názor, v živé paměti. Zajímavé bude toto téma možná až někdy, za pár let. Možná... Dnešní vzpomínání na doby dávno minulé proto mohu teď už zakončit a zopakovat myšlenku z jeho úvodu. Že tehdy, stejně jako dnes, zdraví je a vždycky bude na prvním místě hodnot!
Tak hodně zdraví!

Jitka Koutná, kronikářka

Napsali jste nám

Škatule, škatule, hejbejte se

Ano, je to tady. Květinářství, jak všichni říkáme, u Zelinků, se bude stěhovat. I když si občané v dotazníkovém šetření přáli, aby prodejna zůstala zachována v nynějších prostorách, v budově č.p. 44 na Havlíčkově nám., vše je jinak. Na nové prostory, které budou sloužit prodejně, mají „Zelinkova děvčata“ dohodnutý pronájem na náměstí č.p. 74 v budově Koplatsu. Pravdou ale zůstává, že v původních prostorách měly majitelky více místa a mohly si dovolit nabídnout občanům, a nejen z Jedovnic, velkou škálu prodejního artiklu. Neprodávaly jen řezané květiny a kytky v květináčích, ale i krmení pro drobné zvířectvo, různé druhy zeminy, hnojiva, zahradnické nářadí, truhlíky, květináče, dárkové zboží apod. A s tím vším se rozhodně do nového prostoru nevtěsnají. Budou muset výraznou část svého sortimentu omezit. Víím, že Památka zesnulých a Vánoce

jsou jednou za rok, ale nikdo z nás si ani neumí představit, kolik děvčata připravují na tyto svátky zboží určeného na hroby: kytice, věnce, věnečky, svícny atd. – a příchozí si vždy měli možnost vybírat z vystavené nabídky. Těžko říct, kolik místa budou k výběru uvedeného zboží mít k dispozici. I z praktických důvodů bylo místo v budově č.p. 44 vhodné. Přijeli jste autem, a jak se lidově říká, naházeli do auta a bylo nakoupeno.

Jaký je plán a jak to vše bude? Dle sdělení majitele obchodu s květinami zavřou květinářství v srpnu a celý měsíc se ponese v duchu stěhování do nového prostoru a znovuotevření od září. Věřím, že všichni budeme držet, jak se říká, palce, aby vše dobře dopadlo. Děvčatům přeje-me, nechtě jim daří a občané najdou v nových prostorách vše, co budou potřebovat.

Hana Formánková

Poděkování redakci JIK

Děkuji touto cestou redakci infokanálu za uvážení „vzpomínkových videožurnálů“ – ať již na JIK, nebo na internetu. Přináší radost nejen mně, ale i mnoha ostatním spoluobčanům. Při sledování každého vydání, ať už se jedná o kterýkoliv rok v minulosti, si člověk uvědomí, jak ten život rychle utíká. Co to bylo za ta léta akci! U některých příspěvků se usmíváme, u některých nostalgicky vzpomínáme. A vždycky se něčemu divíme! Jak šel čas, jak se mnohé změnilo. Z dětí jsou dnes již dospělí lidé, mnoho

tváří z obrazovky naopak už není mezi námi... Je dobře, že díky těmto záznamům a šikovnosti našich kameramanů z infokanálu máme možnost vrátit se prostřednictvím těchto vzpomínkových vydání do minulosti. Ne všude tuto možnost mají. A protože patřím k těm spokojeným a vděčným divákům, chtěla bych celému týmu našeho infokanálu za celá ta léta ze srdce poděkovat! Kluci, jen tak dál!

Jitka Koutná

Různé

Soutěž JedoBot na Střední průmyslové škole v Jedovnicích

V pátek 10. května 2024 proběhl na Střední průmyslové škole v Jedovnicích už desátý ročník soutěže JedoBot. Soutěž si za své trvání získala už takovou popularitu, že se letos střetly o prvenství na dvě stovky robotů od studentů a žáků z České republiky, Slovenska a Polska. Roboti, respektive jejich konstruktéři a programátoři, se střetli v různých disciplínách, v nichž šlo o přesnost, rychlost i kvalitu ovládnutí. O mimořádné úrovni soutěže a soutěžících svědčí také vyjádření, které dal panu Janu Charvátovi z Blanenského deníku (11. 5. 2024, redakce děkuje za poskytnutí materiálů) za tým organizátorů Tomáš Vybíhal a které rádii připojujeme: „Někteří konstruktéři a programátoři by

se tím už mohli možná regulérně živit. Řada robotů byla totiž sestavená a naprogramovaná opravdu na vysoké úrovni. Každoročně nás oslovují desítky firem z oboru strojírenství a informačních technologií a mají o naše studenty velký zájem.“

Jedovnické SPŠ se podařilo prostřednictvím soutěže zajímavě propojit výuku s praxí a dát studentům konkrétní doklad praktické užitečnosti jejich studia a tolik nutný zdroj motivace. A také ukázat, že skvělý nápad může přilákat zajímavé domácí i zahraniční soutěžící i do nevelké obce. Děkujeme organizátorům i SPŠ Jedovnice. Více informací se dozvíte na <https://robotikahrave.cz/jedobot/>.

Redakce JZ

15. ročník tradiční akce Nežij vteřinou v Jedovnicích

Jihomoravští policisté pozvali do Jedovnic první červnovou sobotu příznivce jedné stopy na 15. ročník akce „Nežij vteřinou“. Hlavním cílem preventivního projektu je přispět k bezpečnosti silničního provozu. Událost se konala na parkovišti Barachov u rybníka Olšovce. Bohatý program byl připraven nejen pro milovníky motocyklů. Návštěvníci zhlédli ukázkou dovedností moto-týmu jihomoravských policistů a vojenské policie, seznámili se

s technikou a vybavením jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a vyzkoušeli si praktický nácvik první pomoci nebo jízdu zručnosti s vlastním motocyklem. Pestrá nabídka skýtala mnoho dalších aktivit včetně soutěží o hodnotné ceny. Součástí programu byla pietní vzpomínka na zesnulé motorkáře a požehnání P. Václava Trmače pro šťastný návrat z cest.

Redakce JZ

Inzerce a pozvánky

- Sečení a mulčování trávy,
tel. 608 065 337 www.posecemevamto.cz

Jedovnické hody 21.-23.6.2024

*Místní spolek Staré časy s podporou městyse Jedovnice
Vás srdečně zve na letošní krojované hody.*

Sobota 15. 6.

Od 10 h zvaní na hody

Čtvrtek 20. 6.

Roznášení májek stárkám

Pátek 21. 6.

18.00 úvodní mše v kostele

18.40 průvod k obecnímu úřadu pro

předání hodového práva od starostky

19.00 stavění máje u kulturního domu

20.00 taneční zábava s kapelou

Prorock 2 (vstupné 100 Kč)

Sobota 22. 6.

*13.00 vyvádění stárek, průvod obcí
s DH Bivojankou*

17.00 slavnostní zahájení hodů u KD,

k tanci hraje dechová hudba

Bivojanka

V průběhu večera vystoupí Chasa,

Tetiny a Lipka.

Neděle 23. 6.

10.30 hodová mše v kostele na počest

*patronů kostela, svatých Petra
a Pavla, za účasti krojované chasy*

*16.00 posezení u KD s cimbálovou
muzikou Stupava*

*Odpoledne zpestří svým vystoupením
také Chasa, Tetiny a Lipka.*

*Na Jedovnických krojovaných hodech
vstupné dobrovolné.*

Občerstvení po všechny dny zajištěno.

Sobota 6. 7.

17.00 kácení hodové máje

Těšíme se na Vás!

ZUŠ Adamov

ZUŠ Letovice

ZUŠ F. B. Ševčíka Jedovnice

Z*U*S
F. B. Ševčíka
JEDOVNICE

3. ročník
FESTIVAL
základních uměleckých škol
blanenského okresu
zřizovaných jihomoravským krajem
aneb „Přijďte u vás“

25. 5. 2024 12–18 h.
před kulturním domem v Jedovnicích

ZUŠ ADAMOV a ZUŠ BLANSKO a ZUŠ BOSKOVICE
ZUŠ JEDOVNICE a ZUŠ LETOVICE
ZUŠ VELKÉ OPATOVICE

vstupné dobrovolné a dobrotné občerstvení zajištěno

ZUŠ OPEN
Jihomoravský kraj

ZUŠ Blansko

ZUŠ Boskovice

ZUŠ Velké Opatovice